

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет природничих наук

Кафедра лісового і аграрного менеджменту

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

РОСЛИННИЦТВО

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма Агрономія

Спеціальність 201 Агрономія

Галузь знань 20 Аграрні науки та продовольство

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №1
від “29” серпня 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Рослинництво
Викладач	Турак Олег Юрійович
Контактний телефон	(0342)59-61-72
E-mail викладача	oleg.turak@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	9 кредити ЄКТС, 270 год.
Курс / семестр	2,3 / 4,5
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Очно або дистанційно – через е-мейл та месенджер – щоденно у робочі години

2. Анотація до навчальної дисципліни

«Рослинництво» є навчальною дисципліною, яка передбачена нормативною частиною освітньої програми фахівців освітнього рівня «бакалавр» і формує у студентів знання та уміння із проведення технологічних заходів для максимальної реалізації біологічного потенціалу урожайності вирощуваних культур.

В сільськогосподарських підприємствах рослинництво є визначальною галуззю. Основні знання про зріст та розвиток рослин, технологічне забезпечення запланованої врожайності, діагностика стану посівів та прийняття управлінських рішень, якість продукції та її цільове формування через вирощування на основі технології є ключовими знаннями, якими повинні володіти агрономи. Конкурентоспроможність господарств ґрунтується на глибокому розумінні та вмінні організувати виробництво з урахуванням технологічних та маркетингових принципів вирощування сільськогосподарських культур.

Мета предмету "Рослинництво" полягає в тому, щоб студенти засвоїли теоретичні знання та набули практичний досвід щодо вирощування сільськогосподарських культур відповідно до ґрунтових, кліматичних та гідротермічних умов зони з метою отримання високоякісного врожаю. Майбутні фахівці повинні отримати знання про біологічні, екологічні та агротехнічні аспекти вирощування польових культур, їх ріст і розвиток, вимоги до зовнішнього середовища, а також навички з проведення агрономічних досліджень, формування високопродуктивних агрофітоценозів та отримання стійких та високих врожаїв рослинної продукції високої якості. Завдання рослинництва полягає в забезпеченні фізіологічних потреб населення високоякісною продукцією харчування, тваринництва – кормами, переробної промисловості - сировиною.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми з агрономії, що передбачає застосування теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК)	
ЗК6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	
ЗК7. Здатність застосовувати знання в практичній ситуації.	
ЗК11. Прагнення до збереження навколишнього середовища.	
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	
СК1. Здатність використовувати базові знання основних підрозділів аграрної науки (рослинництва, землеробства, селекції та насінництва, агрохімії, плідівництва, овочівництва, ґрунтознавство, кормовиробництва, механізація в рослинництві, захист рослин).	
СК2. Здатність вирощувати, розмножувати сільськогосподарські культури та здійснювати технологічні операції з первинної переробки і зберігання продукції.	
СК7. Здатність науково обґрунтовано використовувати добрива та засоби захисту рослин з урахуванням їх хімічних і фізичних властивостей та впливу на навколишнє середовище.	
Програмні результати навчання	
ПРН2. Прагнути до самоорганізації та самоосвіти.	
ПРН4. Порівнювати та оцінювати сучасні науково-технічні досягнення у галузі агрономії.	
ПРН7. Демонструвати знання і розуміння принципів фізіологічних процесів рослин в обсязі, необхідному для освоєння фундаментальних та професійних дисциплін.	
ПРН17. Вміти координувати, інтегрувати та вдосконалювати організацію виробничих процесів при вирощуванні сільськогосподарських культур.	
ПРН18. Працювати самостійно, досягати ефективних результатів у стислий термін, а також проектувати та організовувати технологічні процеси вирощування сільськогосподарських культур.	

5. Організація навчальної дисципліни			
Обсяг навчальної дисципліни			
Вид заняття	Загальна кількість		
Лекції	50		
Практичні заняття	34		
Лабораторні заняття	6		
Самостійна робота	180		
Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс/рік навчання	Норматив на/вибіркова
4,5	201 Агроно	2,3	Норматив на

	мія		
Тематика навчальної дисципліни			
Тема	Кількість годин		
	лекції	заняття	сам. роб
Рослинництво як галузь та його значення в агровиробництві. Історія розвитку рослинництва як науки. Стан і перспективи розвитку рослинництва в західному регіоні України.	2	-	4
Агрокліматичне районування і агроекологічна класифікація с.-г. культур. Адаптивні властивості польових культур.	2	2	6
Еколого-біологічні основи рослинництва.	2		10
Агробіологічні основи інтенсифікації рослинництва.	2	2	10
Агротехнічні основи рослинництва.	2	2	10
Моделі та технологій у рослинництві.	2	2	10
Основні елементи технології вирощування.	2	2	10
Технології проведення сівби та садіння польових культур.	2	2	10
Основи програмування врожаїв сільськогосподарських культур.	2	2	10
Системи удобрення, захисту та догляду за посівами.	2	2	10
Збирання врожаю польових культур.	2	2	10
Зернові хліба першої групи. Озимі зернові культури (пшениця озима, жито озиме, ячмінь озимий, тритикале озиме). Ранні ярі зернові, технологія їх вирощування. Особливості технології вирощування в умовах західного регіону України. Адаптивні технології вирощування пшениці озимої.	8	4	10
Зернові хліба другої групи. Пізні ярі зернові, технологія їх вирощування. Особливості технології вирощування в умовах західного регіону України.	4	4	10
Зернобобові культури Горох. Соя. Квасоля. Боби. Люпин кормовий Чина. Нут. Сочевиця. Вика. Вимоги до умов вирощування. Особливості технології вирощування.	4	4	10
Олійні культури, технології та вимоги до умов вирощування.	4	2	10
Коренеплоди. Вимоги до умов вирощування. Особливості технології вирощування.	2	2	10
Бульбоплоди. Вимоги до умов вирощування. Особливості технології вирощування.	2	2	10
Баштанні культури. Вимоги до умов вирощування. Особливості технології вирощування.	2	2	10
Технічні культури. Вимоги до умов вирощування.	2	2	10

Особливості технології вирощування.			
	ЗАГ.:	50	40
			180

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Оцінка знань здобувачів освіти здійснюється за 100 бальною шкалою. 50 балів ЗО отримує під час проведення практичних і лабораторних занять; 50 балів здобувач освіти отримує за складання заліку (екзамену).
Вимоги до письмових робіт	Підсумкові письмові роботи виконуються у формі контрольної роботи. Контрольні роботи складаються з 5 завдань різного рівня складності. Кожне з завдань оцінюється максимально 10 балами.
Практичні заняття	При оцінюванні практичних занять враховується: рівень теоретичної підготовки та виконання завдань для СРС, розуміння мети та завдання роботи, самостійність та акуратність виконання і оформлення роботи, якість отриманих результатів, заповнення таблиць, виконання малюнків тощо, логічність та грамотність зроблених висновків.
Умови допуску до підсумкового контролю	Підсумкова оцінка виставляється після повного вивчення навчальної дисципліни, яка виводиться як сума проміжних оцінок, які отримав ЗО. Здобувач освіти допускається до підсумкового контролю (заліку, екзамену) за умови виконання усіх запланованих видів робіт та отримання 25 і більше балів (максимально – 50).
Підсумковий контроль	Форма контролю – залік у 4 семестрі, екзамен - у 5 семестрі.

7. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Політика дисципліни передбачає дотримання правил поведінки ЗО і викладачів, передбачених Кодексом честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (протокол №530, від 27 вересня 2022 року).
Відвідування занять	ЗО зобов'язані відвідувати усі заняття (лекції та практичні), незалежно у якій формі вони проводяться (аудиторно, дистанційно, індивідуальний графік навчання). Систематичні пропуски занять, без поважних на те причин, є підставою для недопущення до складання семестрового контролю. Пропуски занять за поважних причин, підтверджених документально, відпрацьовуються. У будь-якому випадку ЗО зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх передбачених видів робіт.

8.Рекомендована література

1. Алімов Д.М., Шелестов Ю.В. Технологія виробництва продукції рослинництва. Практикум: Навчальний посібник. К.: Вища школа, 1994. 281 с.

2. Рослиництво / О. І. Зінченко, В. Н. Салатенко, М. А. Білоножко. К.: Аграр. освіта, 2001. 591 с.
5. Зінченко О.І., А.В.Коротєєв, С.М.Каленська та ін.. Рослиництво / Практикум. Вінниця: Нова Книга. 2008. 536 с.
6. Зінченко О.І., А.В.Коротєєв, С.М.Каленська, Г.І.Демидась, В.Ф.Петриченко, В.Н. Салатенко, М.І.Федорчук, В.М.Ткачук, В.Я. Білоножко Рослиництво / Практикум (лабораторно-практичні заняття).- Вінниця: Нова Книга. 2010. 536 с.
7. Інноваційні ресурсозберігаючі технології вирощування ріпаку. /За ред.. Д.І. Мазоренка; Г.Є. Мазнева. Харків: «Майдан», 2008. 143 с.
8. Каленська С.М., Шевчук О.Я., Дмитришак М.Я., Козяр О.М., Демидась Г.І. Рослиництво / За ред. О.Я.Шевчука. К.: НАУУ, 2005. 502 с.
9. Комплексна механізація виробництва зерна: Навчальний посібник / В.Д. Гречкосій, М.Я. Дмитришак, Р.В. Шатров, В.А. Мокрієнко. К.: ТОВ "Нілан-ЛТД", 2012 288 с.
10. Лихочвор В.В. Рослиництво. Технології вирощування сільськогосподарських культур: навч. посібник / В. В. Лихочвор. К., 2004. 800 с.
11. Морфологія, біологія, господарська цінність пшениці / під ред. В. В. Шелепова. – Миронівка, 2004. 526 с.
12. Мостіпан М. І. Рослиництво. Лабораторний практикум .– Кіровоград : видавець – Лисенко В.Ф., 2015. 320 с.
13. Агротехнологія і технологічні карти вирощування сільськогосподарських культур : навч. посіб. / Петров П. В., Посполітак Т. Є., Юркевич Є. О. К. : Аграрна освіта, 2009. 268 с.
14. Рожков А. О. Яра пшениця у Східному Лісостепу України: монографія / А.О. Рожков; за ред. М. А. Бобро. Х.: Майдан, 2010. 232 с.
15. Рослиництво, лабораторно-практичні заняття: Навчальний посібник для аграрних ВЗО II – IV рівнів акредитації / Бобро М.А., Алімов Д.М., Білоножко М.А., К.: Урожай, 2001. 285 с.
16. Рослиництво. Лабораторно-практичні заняття / За ред. М.А.Бобро та ін. - К.: Урожай, 2001. – 382 с.
17. Рослиництво: лабораторно-практичні заняття /За ред.М.Л. Бобро, М.А.Танчика, Д.М.Агсімова К.: Урожай, 2001. С . 129-139.
18. Танчик С.П., Дмитришак М.Я. Алімов Д.М., Мокрієнко В.А. і ін. Технології виробництва продукції рослинництва.. Підручник. К.: Видавничий дім Слово, 2008. 1000 с.
19. Танчик С.П., Дмитришак М.Я. Мокрієнко В.А., Дудченко В.М. Технології сільськогосподарського продукції. Книга 1. Технології виробництва продукції рослинництва. Підручник. К.: Видавничий дім. Слово, 2012 . 704 с.
20. Технологія виробництва продукції рослинництва: навч. посіб.Ч.1 / [Мельник С.І., Муляр О.Д., Кочубей М.Й., Іванцов П.Д.]. К. : Аграрна освіта, 2010. 282 с.
21. Технологія виробництва продукції рослинництва: навч. посіб.Ч.2 / [Мельник С.І., Муляр О.Д., Кочубей М.Й., Іванцов П.Д.]. К. : Аграрна освіта, 2010. 405 с.

- 22 Фурсова Г.К., Фурсов Д.І., Сергеев В.В. Рослинництво: лабораторно-практичні заняття Ч. II. Технічні та кормові культури. Навчальний посібник./ За ред. Г.К. Фурсової. Харків: ТО Ексклюзив, 2004, 2008. 356 с.
23. Цукрові буряки (вирощування, збирання, зберігання). Д. Шпаар., Д. Дрегер., С. Каленська та ін.. Під ред.. Д. Шпаара. К.: ННЦ ІАЕ., 2005. 340 с.
24. Навчально-методичний посібник з рослинництва (для студентів спеціальності 201 «Агрономія» денної та заочної форми навчання). / Турак О. Івано-Франківськ, 2018. 170 с. /
25. Турак О.Ю., Панас В.Д. Вплив гумусових стимуляторів росту на продуктивність ячменю ярого в умовах Передкарпаття. / «Досягнення та концептуальні напрями розвитку сільськогосподарської науки в сучасному світі»: матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції (27 листопада 2018 р., с. Олександрівка, Дніпропетровська обл., Україна). Вінниця : ТОВ «ТВОРИ», 2018.
26. Формування продуктивності агроценозу пшениці ярої залежно від способу обробітку ґрунту і удобрення в короткоротаційній сівозміні Передкарпаття: науково-практичні рекомендації / І.А. Шувар, С.І. Гриник, О.Ю. Турак, В.М. Сендецький, М.М. Гільщанський. Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2020. 36 с.
27. Рослинництво з основами кормовиробництва та агрометеорології : підручник. Ч. 1. Рослинництво / С. М. Каленська [та ін.]. - К. : Прінтеко, 2023. - 611 с.
- 28.Актуальні аспекти вирощування гібридів кукурудзи [Текст] : наук.-практ. довід. / [Р. А. Вожегова та ін.]. - Одеса : Олді+, 2023. - 172 с.
- 29.Технологія виробництва продукції рослинництва. (Розділ дисципліни « Технологія вирощування та зберігання сільськогосподарської продукції) : навчальний посібник / С. П. Танчик [та ін.]. - Видання друге, доповнене і перероблене. - К. : НУБіП України, 2023. - 268 с. - ISBN 978-617-8282-25-7
- 30.Петриченко В.Ф., Лихочвор В.В. Рослинництво. Нові технології вирощування сільськогосподарських культур. *Видавництво: Львів, 2022. 806 с.*
- 31.Базалій В.В., Зінченко О.І., Лавриненко Ю.О. Рослинництво *Видавництво: Олді+. 2020. 520 с.*
- 32.*Сендецький В.М.* Продуктивність ріпака озимого залежно від способів застосування регуляторів росту за різних норм висіву в умовах західного Лісостепу. *Видавництво: Івано-Франківськ, 2020. 72 с.*
- 33.Симбіотична азотфіксація та врожай / *За заг. ред. Господаренка Г.М. Видавництво: Умань. 2024. 416 с.*
34. *Черчель В.Ю. та інші* Сорго: технологія, переробка, використання, насінництво та селекція. Каталог гібридів та сортів. *Видавництво: Дніпро. 2023. 68 с*
35. *Троценко В.І.* Соняшник: методи створення вихідного матеріалу та селекція. *Видавництво: Університетська книга, 2020, 286 с.*
36. Турак О. Ю., Тіцький В. Б. Удосконалення технології системи живлення ріпаку в умовах Івано-Франківської області // Innovative development of

science, technology and education. Proceedings of the 7th International scientific and practical conference. Perfect Publishing. Vancouver, Canada. 2024. Pp. 18-21.
URL

37. Рослинництво. Методичні рекомендації до виконання курсової роботи здобувачами ОПІ „Агрономія” першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. / уклад. Турак О.Ю., Турак О.Д. Івано-Франківськ, 2024. 18 с.

38. Турак О.Ю., Козло М.Ю. Вплив строків посіву на продуктивність ранніх сортів сої в умовах Івано-Франківської області: *Український журнал природничих наук*: науковий журнал. Житомир: 2024. № 7. с.182-189

Викладач Олег Турак